

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Școala doctorală de Științe Sociale și Umaniste
Domeniul ISTORIE

TEZĂ DE DOCTORAT

BIBLIOTECA BUCOVINEI „I. G. SBIERA”.
STUDIU MONOGRAFIC

(REZUMAT)

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:
Prof. univ. dr. Olimpia Mitric

DOCTORAND
Simona Teodora Ienache (Adamovici)

Suceava, 2023

SUMAR

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT	5
CUVINTE CHEIE. ABBREVIERI.....	8
INTRODUCERE, IPOTEZE DE LUCRU, OBIECTIVELE TEZEI	9
METODOLOGIA CERCETĂRII. NOUATEA ȘTIINȚIFICĂ A TEZEI	11
PREZENTAREA CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT	14
Cap. I: CONSTRUCȚII CULTURALE ROMÂNEȘTI ÎN IMPERIUL AUSTRO- UNGAR LA FINALUL SECOLULUI AL XIX-LEA	14
Cap. II. BIBLIOTECA CENTRALĂ A SUCEVEI	14
Cap. III. INSTAURAREA PARADIGMEI SOVIETICE (1944-1958).....	15
Cap. IV. ETAPE ALE DEZVOLTĂRII BIBLIOTECII SUCEVENE: BIBLIOTECA REGIONALĂ SUCEAVA (1950-1968). CONTRIBUȚII PRIVIND SCHIMBĂRILE STRUCTURALE ȘI FUNCȚIONALE ÎN NOUL CADRU ADMINISTRATIV	16
Cap. V. BIBLIOTECA MUNICIPALĂ SUCEAVA (1968-1974). CONTRIBUȚII PRIVIND REORGANIZAREA ȘI ACTIVITĂȚILE INSTITUȚIEI.....	17
Cap. VI. BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ (1974-1989). CONTRIBUȚII PRIVIND ACTIVITĂȚILE SPECIFICE ȘI CULTURALE	17
Cap. VII. BIBLIOTECA BUCOVINEI „I. G. SBIERA” (1990-2020). CONTRIBUȚII PRIVIND STRUCTURA ȘI ACTIVITĂȚILE GENERATE DE SCHIMBAREA REGIMULUI POLITIC	18
Cap. VIII. DIRECTORII BIBLIOTECII. SEDII. FILIALE	19
Cap. IX. EVOLUȚIA STRUCTURALĂ A COLECȚIILOR BIBLIOTECII BUCOVINEI „I. G. SBIERA” PRIN CONTRIBUȚIA DONATORILOR	20
Cap. X. COLECȚII SPECIALE ÎN BIBLIOTECA BUCOVINEI „I. G. SBIERA”	21
CONCLUZII	21
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ	23
LISTA FOTOGRAFIILOR DIN TEXT	28
ANEXE	28

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

Abrevieri

Introducere

Cap. I. Construcții culturale românești în Imperiul austro-ungar la finalul secolului al XIX-lea

I.1. Societățile culturale sucevene și emanciparea prin educație și cultură (1883-1914)

I.2. Primele biblioteci organizate în orașul Suceava începând cu anul 1883

I.3. Biblioteca Țării, prima bibliotecă publică a românilor din Bucovina

I.4. Între supraviețuire și modernitate: „Școala Română” în anii Primului Război Mondial (1914-1918)

Cap. II. Biblioteca Centrală a Sucevei

II.1. Înființarea primei biblioteci publice și constituirea fondului de publicații

II.2. Organizarea și funcționarea Bibliotecii Centrale

II.3. Portrete spre neuitare: Eusebie Popovici, ctitorul Bibliotecii Centrale, și Cornel Sorocean, conducătorul ei

II.4. Casa Națională–Căminul cultural al românilor suceveni, primul sediu al Bibliotecii Centrale a Sucevei

II.5. Activitatea Bibliotecii Centrale a Sucevei până în anul 1944–repere culturale

Cap. III. Instaurarea paradigmei sovietice (1944-1958)

III.1. „Revoluția culturală” între ștergerea identității și monopolizarea vieții culturale

III.2. Risipirea fondurilor Bibliotecii Centrale

III.3. Epurarea inventarului de publicații și obiecte de inventar, între mit și realitate

III.4. Mutarea Bibliotecii Centrale din Casa Națională și finalul unei etape

Cap. IV. Etape ale dezvoltării bibliotecii sucevene: Biblioteca regională Suceava (1950-1968). Contribuții privind schimbările structurale și funcționale în noul cadru administrativ

IV.1. Organizare, personal, servicii

IV.2. Atribuțiile Bibliotecii Regionale și ale bibliotecarilor

IV.3. Activități specifice la sediul regional și în bibliotecile comunale. Aspecte ale propagandei

IV.4. Activitatea metodică a Bibliotecii Regionale. Achiziția de carte și Serviciul bibliografic

IV.5. O mutare necesară

Cap. V. Biblioteca municipală Suceava (1968-1974). Contribuții privind reorganizarea și activitățile instituției

V.1. O colecție prețioasă, în „trecere” prin Biblioteca municipală

V.2. Aspecte privind economia spațiului și structura ocupațională
V.3. Activitățile bibliotecarilor și metodiștilor în concordanță cu specificul perioadei

V.4. Sărbătorirea semicentenarului Bibliotecii

V.5. Achiziția de carte și Informarea bibliografică

Cap. VI. Biblioteca județeană Suceava (1974-1989). Contribuții privind activitățile specifice și culturale

VI.1. Participarea la mișcarea culturală județeană și națională

VI.2. Activități culturale organizate în cadrul Bibliotecii Județene Suceava în ultima decadă a vechiului regim

VI.3. Activitatea metodică a Bibliotecii județene Suceava

VI.4. Restricții și impuneri în ultimii ani de comunism

VI.5. Activitatea editorială a Bibliotecii Județene Suceava

Cap. VII. Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” (1990-2020). contribuții privind structura și activitățile generate de schimbarea regimului politic

VII.1. O activitate emblematică: producția editorială

VII.2. Structura și serviciile bibliotecii după 1990. Evoluție și transformări

VII.3. Depozitul Legal al Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera”

VII.4. Activitatea metodică

VII.5. Manifestări culturale, programe și proiecte: cartea de vizită a Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera”

Cap. VIII. Directorii bibliotecii. Sedii. Filiale

VIII.1. Persoane cu atribuții de coordonare, fără a fi numiți oficial directori (1945-1956)

VIII.2. Directori numiți (1956-2020)

VIII.3. Persoane cu drept de semnătură, directori interimari și adjuncți

VIII.4. Sedii

VIII.5. Filiale

Cap. IX. Evoluția structurală a colecțiilor Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera” prin contribuția donatorilor

IX.1. Aspecte generale privind contribuția donatorilor la constituirea colecțiilor de documente din Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”

IX.2. Donații cu valoare documentară intrate în fondul bibliotecii în perioada 1968-1989

IX.3. Donații cu valoare documentară intrate în fondul bibliotecii după 1990

IX.4. Alte donații

Cap. X. Colecții speciale în Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”

X.1. Cartea veche din Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”

X.1.1. Cartea românească veche și centrele tipografice în care a fost imprimată (1746-1827)

X.1.2. Cartea străină veche (1540-1800). Considerații generale

- X.1.3. Eripitur persona, manet res. Însemnări și ex-libris-uri pe cartea veche
- X.2. Carte modernă românească și străină. Valori bibliofile în colecțiile Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera”
- X.3. Colecția de manuscrise și partituri. Alte documente
- X.4. Pagini de corespondență
- X.5. Colecția de artă plastică. Alte tipuri de documente

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE

ANEXE

CUVINTE CHEIE. ABREVIERI

Cuvinte cheie

Biblioteca Centrală a Sucevei, societăți culturale, Bucovina, învățământ, cultură, educație, orașul Suceava, mișcare națională, Eusebie Popovici, Cornel Sorocean, activități, etape de dezvoltare, manifestări culturale, activitate editorială, donații, donatori, colecții de bibliotecă, carte veche, documente.

Abrevieri

ABB – Arhiva Bibliotecii Bucovinei

ARLUS – Asociația Română pentru Strângerea Legăturilor cu Uniunea Sovietică

CAP – Cooperativa Agricolă de Producție

CC – Comitetul Central

CCA – Comitetul pentru Cultură și Artă

CCS – Comitetul de Cultură Socialistă

CJCA – Comitetul Județean pentru Cultură și Artă

CJCES – Comitetul Județean pentru Cultură și Educație Socialistă

CRCA – Comitetul Regional pentru Cultură și Artă

CSCA – Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă

FSC – Fondul de Stat al Cărții

HCM – Hotărârea Consiliului de Miniștri

IGO – Intreprinderea de Gospodărire Orașenească

IMIL – Intreprinderea Metalurgică de Industrie Locală

IPJ – Institutul de Proiectări Suceava

PCR – Partidul Comunist Român

PMR – Partidul Muncitoresc Român

RPR – Republica Populară Română

RSR – Republica Socialistă România

SCLRB – Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina

SJSAN – Serviciul Județean Suceava al Arhivelor Naționale

SSB – Societatea Scriitorilor din Bucovina

URCAP – Uniunea Regională a Cooperativelor Agricole de Producție

UTC – Uniunea Tineretului Comunist

INTRODUCERE, IPOTEZE DE LUCRU, OBIECTIVELE TEZEI

Studiul nostru își propune să răspundă la următoarele întrebări:

1. A fost înființarea primei biblioteci publice o necesitate pentru ridicarea și progresul cultural al românilor din Suceava? Ce rol a jucat instituția în cultura suceveană, pe parcursul unui secol?

2. Prin ce anume se evidențiază această construcție culturală în prezent? Mai este bibliotecă publică interesantă pentru suceveni?

Subiectul tezei noastre se înscrie în aria istoriei culturale a orașului Suceava. Este un studiu monografic ce își propune evidențierea etapelor traversate de prima bibliotecă publică, de la înființare și până în prezent, din perspectiva evoluției istorice pe parcursul unui veac de existență. În perioada contemporană au fost elaborate câteva simple lucrări de popularizare (ghiduri de bibliotecă) și semnalări sporadice în presa locală. În alegerea metodei de lucru, am avut în vedere trei direcții de abordare: înființarea, deschiderea și activitățile Bibliotecii Centrale a Sucevei în primul sfert de veac (cap. I-III), etapele de dezvoltare după 1945 până în prezent (cap. IV-VIII), evoluția structurală a colecțiilor prin donatori și evidențierea acestora (cap. IX-X).

Teza noastră contribuie cu informații inedite la precizarea momentelor înființării, organizării, deschiderii și al funcționării Bibliotecii Centrale a Sucevei (1923-1944), reorganizarea în noul regim (1945-1950), etapele de dezvoltare (1950-1968, 1968-1974, 1974-1989, 1990-2020) și evidențiază personalitățile care au contribuit la dezvoltarea colecțiilor.

Aniversarea centenarului Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera” în anul 2023 a constituit motivul principal în alegerea temei de cercetare, aceasta fiind prima referitoare la istoricul și evoluția instituției. Fiind unul dintre așezămintele implicate în viața culturală

a comunității, dorința de a contribui la întregirea profilului istoric al orașului Suceava reprezintă un demers firesc.

Investigația noastră urmărește clarificarea unor aspecte structurale și reevaluarea rolului și rostului bibliotecii în susținerea educației pe plan local sau regional. Acestea reprezintă coordonatele care au stat la temelia viziunii înaintașilor noștri și acțiunilor lor într-o epocă în care renașterea națională a românilor din Bucovina a fost unul dintre obiectivele urmărite.

Am avut în vedere următoarele **ipotezele de lucru**:

Înființarea unei biblioteci publice la Suceava a fost o idee încolțită înainte de Primul Război Mondial și valorificată după Marea Unire din 1918, atunci când contextul social-economic și politic a permis acest fapt. Existența sa a fost susținută de societăți culturale sucevene și de Liceul „Ștefan cel Mare” al cărui profesori s-au dedicat organizării și funcționării instituției în primul sfert de secol. Reorganizarea bibliotecii după 1945 și schimbările administrativ-teritoriale au impus succesiunea unor perioade distincte. Colecțiile bibliotecii se compun din publicații, manuscrise și alte documente.

Obiectivele cercetării sunt următoarele:

1. Evocarea personalităților care au ajutat la înființarea și funcționarea primei biblioteci publice la Suceava: ctitorul de drept dr. Eusebie Popovici și pe conducătorul ei în primul sfert de veac, prof. Cornel Sorocean.

2. Analiza funcționării și evoluției bibliotecii în primul sfert de secol de la înființarea ei.

3. Corelarea evenimentelor din timpul instalării regimului sovietic în anul 1944 care au condus la distrugerea documentelor și a fondului de publicații.

4. Reconstituirea etapelor din evoluția bibliotecii, după anul 1945.

5. Sublinierea rolului bibliotecarului, între „unealtă a propagandei” și promotor al valorilor culturale tradiționale.

6. Stabilirea principalelor activități și preocupări ale bibliotecii publice și bibliotecarilor. Implicarea acestora în demersurile culturale ale bibliotecii.

7. Definirea atribuțiilor bibliotecarilor, identificarea serviciilor de bibliotecă, înțelegerea influenței și impactului în societate.

8. Reconstituirea sediilor în care a funcționat instituția și identificarea tuturor persoanelor aflate la conducerea ei.

9. Evidențierea principalilor donatori și descrierea donațiilor.

10. Prezentarea colecțiilor bibliotecii și menționarea categoriilor de documente din biblioteca suceveană.

METODOLOGIA CERCETĂRII. NOUȚATEA ȘTIINȚIFICĂ A TEZEI

Metodologia cercetării. Tema noastră se încadrează în preocupările și contribuțiile la istoria Bucovinei și reflectă o pagină a istoriei locale, neexploatăată până în prezent. Provocarea lansată de acest studiu se leagă de identificarea documentelor ce dovedesc nașterea ideii de înființare a unei biblioteci publice la Suceava și punerea în practică. Metodele folosite privesc depistarea izvoarelor, studiul și analiza lor, sinteza informațiilor. Am identificat și clasificat sursele, le-am așezat cronologic și am analizat impactul informațiilor.

În lipsa oricăror surse referitoare la înființarea, funcționarea și activitățile instituției, puținele documente găsite în arhivele statului și în cele particulare, în special note de corespondență, au fost completate de semnalări diverse apărute în anuarele Liceului „Ștefan cel Mare” din Suceava, calendarele, revistele și gazetele perioadei interbelice, care ne-au ajutat în alcătuirea istoricului instituției și profilul bibliotecarului Cornel Sorocean. Arhivele Naționale și cele particulare ne-au ajutat în reconstituirea istoricului.

Pentru perioada de după 1950, cele mai multe informații provin din Arhiva Bibliotecii și au fost analizate și coroborate împreună cu informațiile din presă, periodice și lucrări de specialitate. Respectând principiul cronologic, cercetarea analitică și critica izvoarelor, am reconstituit etapele dezvoltării bibliotecii și identificarea principalelor activități și servicii. Relatările unor bibliotecari, care au funcționat în perioada 1956-1990, au contribuit la aprecierea și argumentarea rolului bibliotecarului în epoca comunistă. Procesul de investigație a avut în vedere exploatarea resurselor documentare contemporane existente în fondurile bibliotecii, ale principalelor instituții sucevene (Muzeul Național al Bucovinei, Liceul „Ștefan cel Mare” ș.a.) și fonduri particulare (Fundatia culturală „Leca Morariu”).

Noutatea științifică pe care o aduce studiul nostru constă în lămurirea aspectelor privind înființarea și deschiderea primei biblioteci publice la Suceava de către societățile culturale din acest oraș, în evidențierea personalităților care au contribuit la crearea unei instituții adresate ridicării culturale a românilor suceveni și sublinierea etapelor de dezvoltare parcurse într-un veac de existență. Reliefarea principalilor donatori și a donațiilor acestora cu precizarea documentelor și publicațiilor inedite sau rare reprezintă de asemenea un element de noutate. Prezența acestora justifică titulatura de Bibliotecă a Bucovinei.

Profesorii dr. Eusebie Popovici și Cornel Sorocean sunt personalitățile uitate ale Sucevei, care merită includerea în galeria celor mai importante personalități ale Sucevei. Prezența acestuia din urmă în mijlocul evenimentelor din Suceava, în anul 1944 reacția la distrugerile provocate odată cu instalarea regimului sovietic la putere, îl plasează pe Cornel Sorocean, conducătorul bibliotecii în categoria semnatarilor derapajelor politice, pe care le sancționează. A apărat cu prețul libertății fondurile de carte a două instituții: Biblioteca Centrală și Biblioteca Muzeului Sucevei.

Instaurarea „democrației populare” în România a afectat toate instituțiile de cultură. Bibliotecile din întreaga țară au fost

devalizate și s-au aflat sub influența unor norme legislative păguboase. Toxicitatea regimului politic a amprentat negativ și colecțiile bibliotecii sucevene, prin epurări succesive, arderea cărților fiind un episod grotesc, povestit de supraviețuitori și necunoscut publicului.

Prin implicarea unor adevărați corifei, bibliotecari dedicați au depășit granițele cadrului impus, reușind să însufle interesul pentru recuperarea valorilor și tradițiilor naționale și culturale.

Delimitarea și descrierea etapelor evolutive în dezvoltarea structurală și funcțională a instituției constituie de asemenea un element de noutate, în egală măsură cu sublinierea rolului bibliotecarului. Folosit ca „unealtă a propagandei” acesta a fost în realitate principalul promotor al valorilor culturale reale. Identificarea donatorilor și aprecierea colecțiilor completează în mod fericit studiul nostru, întrucât Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” se identifică cu personalitățile culturii naționale, bucovineni care au contribuit la îmbogățirea fondului de documente și valorii sale.

PREZENTAREA CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT

Cap. I: CONSTRUCȚII CULTURALE ROMÂNEȘTI ÎN IMPERIUL AUSTRO-UNGAR LA FINALUL SECOLULUI AL XIX-LEA

Investigația noastră se concentrează pe înființarea societăților culturale ale românilor în Imperiul austro-ungar și în Bucovina. Apărute ca ecou al mișcărilor de emancipare culturală după momentul 1848, societățile culturale au reprezentat principalul vector al renașterii naționale și culturale pentru popoarele înglobate în imperiu. Înființarea primei societăți culturale sucevene, „Școala Română”, a avut loc mai târziu, în 1883, dar a urmărit în mare măsură aceleași obiective ca ale societăților Matica Skolska și Deutscher Schulverein. Se inițiază practic o mișcare culturală prin organizarea micilor biblioteci la sediile societăților și sesiuni de lectură promovată mai cu seamă în rândul adulților, prin cabinetele de lectură și „casele de citire”. La Cernăuți, ideea înființării unei biblioteci publice s-a concretizat în anul 1871, înaintea înființării Universității (1875). La Suceava, înființarea primei biblioteci publice a fost o idee ce data din 1909. Condițiile financiare nu au permis societății „Școala Română” să o organizeze mai devreme și oricum autoritățile austriece ar fi tergiversat planul, punându-i piedici, mai cu seamă că societatea avea un istoric „iredentist”. Primul Război Mondial a provocat pagube tuturor bibliotecilor sucevene, mai cu seamă după trecerea trupelor rusești.

Cap. II. BIBLIOTECA CENTRALĂ A SUCEVEI

Înființată în anul 1920, biblioteca suceveană și-a deschis porțile abia după trei ani, în seara zilei de 12 decembrie 1923. Societățile „Școala Română” și „Casa Națională” ale căror

președinți erau dr. Eusebie Popovici și pr. Mihail Sârbu (alternativ), au avut în vedere constituirea fondului financiar de achiziții, constituirea fondului de publicații, organizarea lui după principiile biblioteconomice ale perioadei, căutarea unui sediu și al unui conducător. În conținutul celor cinci subcapitole, am analizat activitățile desfășurate la primul sediu al bibliotecii, persoanele care au contribuit la organizarea fondului, deschiderea oficială și parcursul primului sfert de secol. Tot aici i-am evidențiat pe principalii actori ai construcției culturale: Eusebie Popovici și Cornel Sorocean. Ridicarea imobilului numit Casa Națională, destinat Bibliotecii Centrale a Sucevei și găzduirii celorlalte instituții culturale, este un moment din istoria orașului ce trebuia menționat. Ulterior, prin demolarea construcției (începută în 1968) s-a șters o pagină importantă din istoria contemporană a orașului, producerea tristului eveniment nefiind consemnat nicăieri.

Cap. III. INSTAURAREA PARADIGMEI SOVIETICE (1944-1958)

Momentul care a marcat evoluția ulterioară a bibliotecilor din România a fost schimbarea regimului politic și tentativa de sovietizare a țării. Aceasta a avut repercusiuni negative prin distrugerea și epurarea fondurilor de documente. Biblioteca Centrală a Sucevei, prin slujitorul ei devotat, prof. Cornel Sorocean, a supraviețuit cu toate că evidențele de bibliotecă și fondul de publicații au fost devastate. După dispariția acestuia, reorganizarea s-a făcut treptat, tot prin implicarea voluntară a unui profesor sucevean, după care conducerea a fost preluată de un muncitor tipograf. Perioada este marcată de sinistrele epurări, ce au avut loc la comanda autorităților aflate într-o continuă vânătoare de persoane și cărți „potrivnice” regimului. Arderea cărților a reprezentat poate cel mai odios episod din istoria bibliotecilor României și s-a manifestat și la Suceava.

**Cap. IV. ETAPE ALE DEZVOLTĂRII BIBLIOTECII
SUCEVENE: BIBLIOTECA REGIONALĂ SUCEAVA (1950-
1968). CONTRIBUȚII PRIVIND SCHIMBĂRILE
STRUCTURALE ȘI FUNCȚIONALE ÎN NOUL CADRU
ADMINISTRATIV**

Biblioteca Centrală Regională, așa cum a fost numită la reorganizare și redeschiderea ei, în anul 1950, s-a redenumit Biblioteca Regională Suceava, în 1952, și a primit atribuții conform ariei de desfășurare a activităților. Noile reglementări administrativ-teritoriale sau raionarea făcută după modelul sovietic în 1950 a lărgit considerabil atribuțiile și activitățile bibliotecarilor, în special cele metodice. Numărul salariaților cu studii superioare a crescut, serviciile de bibliotecă s-au dezvoltat. În această perioadă vor avea loc două mutări ale bibliotecii: în 1955 părăsea sediul inițial, Casa Națională, iar în 1963 într-o clădire învecinată, neconformă activităților de bibliotecă, improprie depozitării și funcționării. „Munca cu masele” a fost principala activitate din perioada regională. Desfășurată într-un teritoriu vast, activitățile se derulau cu atenta supraveghere și aprobare a autorităților de partid, dar cu implicarea unor oameni care s-au dedicat efectiv și afectiv realizării lor. Începând cu anul 1967, colecțiile bibliotecii au fost tranzitate de fonduri particulare importante. Din cauza lipsei de spațiu și condițiilor de conservare improprii, Biblioteca Regională Suceava a fost văduvită de aceste biblioteci particulare ce conțineau manuscrise, corespondență documente personale ale unor personalități ca Leca Morariu sau Simion Florea Marian.

Cap. V. BIBLIOTECA MUNICIPALĂ SUCEAVA (1968-1974). CONTRIBUȚII PRIVIND REORGANIZAREA ȘI ACTIVITĂȚILE INSTITUȚIEI

În anul 1968, teritoriul a fost împărțit în județe, orașe și comune dar nu s-a revenit la configurația anterioară anului 1950. Reorganizarea a avut un impact oarecum pozitiv în activitatea și organizarea bibliotecii sucevene, limitându-i atribuțiile de îndrumare și coordonare doar la teritoriul județului Suceava. Însă personalul aproape că s-a înjumătățit. Acesta a fost și anul când Biblioteca a primit un sediu nou iar fondurile de publicații au fost mutate în actualul Corp A. La parterul clădirii s-au amenajat sălile de lectură, împrumut adulți și birourile administrative iar la subsol, depozitele. Secția *Împrumut Adulți* beneficia de trei săli cu acces liber la raft, sistem modern adoptat doar de câteva biblioteci din țară. În 1971 s-a redeschis secția *Muzicală*, cu dotări la cele mai înalte standarde ale perioadei. Activitatea editorială a luat avânt, la fel și achiziția de carte. Puternica industrializare a Sucevei și concentrarea principalelor industrii în zona limitrofă Burdujeni, a favorizat dezvoltarea cartierului și lărgirea spațială, o explozie demografică prin infuzia de muncitori veniți din zona rurală. Acest lucru a favorizat și dezvoltarea filialei Burdujeni a bibliotecii municipale precum și concentrarea periodică a activităților de popularizare, cu caracter educativ, didactic și propagandistic în această zonă, mai ales în campaniile agricole, prin biblioteci mobile. În 1973, s-a sărbătorit semicentenarul Bibliotecii, cu participarea unor personalități. Biblioteca municipală Suceava a fost parteneră a Universității Populare Suceava înființată tot în 1973.

Cap. VI. BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ (1974-1989). CONTRIBUȚII PRIVIND ACTIVITĂȚILE SPECIFICE ȘI CULTURALE

Perioada se remarcă prin activități desfășurate cu interes. Acestea atrăgeau un public divers la sediul central, depășind cadrul formal și doctrinar impus. Vizitată de oameni de cultură din toată țara, aici s-au desfășurat manifestări interesante și apreciate, ce au avut ecou în presă. Este perioada unor simpozioane interesante, cu participarea unor oameni de cultură din întreaga țară. Diversificarea acțiunilor culturale autentice au luat amploare. S-a înființat un cenaclu literar, „Dialog Liric”, un cerc permanent de educație muzicală, „Ars Nova”, un club de jazz condus de Anca Parghel, s-a inaugurat în 1986 manifestarea intitulată *Săptămâna bibliotecii județene*. Mișcarea culturală suceveană era însuflețită de propunerile și implicarea personalului bibliotecii. Activitatea editorială se remarcă la nivel național prin editarea unor lucrări cu caracter enciclopedic referitoare la Bucovina. Biblioteca județeană edita periodic buletinul „Cărți noi” care era difuzat unităților industriale și furniza informații cu privire la tematica volumelor nou achiziționate, ceea ce reprezenta o informare binevenită. Cea mai importantă realizare din această perioadă a fost obținerea unui spațiu în proximitatea sediului principal. În 1987, Biblioteca Județeană Suceava a intrat în posesia imobilului alăturat, fost sediu al Comitetului județean UTC. A doua jumătate a anilor '80 reprezintă o perioadă caracterizată de austeritate. „Manifestările de masă” se realizau sub supravegherea zeloșilor reprezentanți din ierarhia comitetului de cultură și educație socialistă. Este și perioada unor impuneri și restricții

Cap. VII. BIBLIOTECA BUCOVINEI „I. G. SBIERA” (1990-2020). CONTRIBUȚII PRIVIND STRUCTURA ȘI ACTIVITĂȚILE GENERATE DE SCHIMBAREA REGIMULUI POLITIC

După schimbările produse în anul 1990, a urmat o perioadă caracterizată printr-o densitate a activităților de bibliotecă, în special

a manifestărilor culturale. Această efuziune s-a datorat în principal libertății de exprimare, a schimbului liber de idei și comunicări, schimbărilor de mentalitate, a comunității dar și din interior, ceea ce a condus la reșezarea Bibliotecii în topul instituțiilor culturale locale. În anul 1993 s-a schimbat titulatura oficială. Serviciile de bibliotecă s-au redefinit și s-au articulat pe realele nevoi ale utilizatorilor și pe schimbările evolutive în ale căror parametri a fost necesar ca instituția să se încadreze. Manifestările culturale au înregistrat un avânt considerabil și au atras în special refugiații bucovineni supraviețuitori, care au participat în număr mare la toate activitățile închinată memoriei provinciei istorice. De asemenea se înregistrează un număr mare de donații făcute de aceștia. Donațiile se regăsesc azi în secția „Fond Bucovina”. Producția editorială a bibliotecii devine emblematică pentru instituție, mai ales prin *Enciclopedia Bucovinei*, lucrare monumentală despre personalități ale vieții culturale, științifice sau artistice, întocmită de Emil Satco, bibliograf principal după 1990. Tot el va fonda și revista bibliotecii „Scriptum”, începând cu anul 1994. Perioada este caracterizată prin dezvoltarea unor servicii de bibliotecă, menite să atragă un număr mare de utilizatori și să faciliteze accesul la informație. O nouă etapă în evoluția Bibliotecii Bucovinei s-a instituit prin parteneriatul cu IREX România. S-a lansat și implementat începând cu anul 2009 unul dintre cele mai puternice și importante programe de bibliotecă, *Biblionet*. A fost conceput ca un program de informatizare a bibliotecilor publice. Acest parteneriat a dezvoltat numeroase programe și a contribuit la relansarea bibliotecilor comunale.

Cap. VIII. DIRECTORII BIBLIOTECIL. SEDIL. FILIALE

În acest capitol am dorit să facem un apel la memorie și să aducem la lumină persoanele care s-au aflat la conducerea bibliotecii publice după 1945 reușind să o așeze printre cele mai iubite și prezente instituții în viața comunității, indiferent de regimul

politic, de austeritate și constrângeri. Directorii bibliotecii au fost numiți în funcție începând cu anul 1956, an care deschide „era” directorilor cu studii superioare. Am amintit și pe cei care s-au ocupat în mod voluntar de reconstituirea și reorganizarea bibliotecii, în perioada anilor 1945-1956, despre care nu deținem însă multe informații, la fel și persoanele care au asigurat interimatul. Sediile și filialele bibliotecii se înscriu în istoricul instituției. O parte dintre sedii nu mai există azi, în timp ce filialele funcționează de la instalarea lor, cu o singură excepție. Constituite după 1950, filialele bibliotecii au slujit la răspândirea cărții, au venit în ajutorul utilizatorilor aflați la distanță față de sediul central și au înregistrat o creștere a colecțiilor și a calității serviciilor mai ales după anul 2000, odată cu introducerea calculatoarelor și diversificarea resurselor necesare studiului.

Cap. IX. EVOLUȚIA STRUCTURALĂ A COLECȚIILOR BIBLIOTECII BUCOVINEI „I. G. SBIERA” PRIN CONTRIBUȚIA DONATORILOR

După 1950, la îmbogățirea colecțiilor au avut un aport considerabil directorii instituției. Ei au purtat și menținut o corespondență susținută cu intelectualii bucovineni răspândiți prin țară. S-au adresat deopotrivă și sucevenilor, celor ce puteau oferi documente în legătură cu istoria provinciei, artiștilor plastici sau celor care doreau să ofere spre păstrare documente familiale și personale. Donatorii, în mare parte personalități ale vieții culturale și științifice sau artistice, recunoscute la nivel național și internațional, au răspuns trimițând cele mai importante opere ale lor bibliotecii, îmbogățind substanțial și diversificând colecțiile de documente. Am raportat donatorii la anul 1989, întrucât o parte din donațiile intrate înainte de acest an au stat ascunse datorită conținutului „neconform”. Am ales donațiile reprezentative,

consistente, prezentându-le în ordinea cronologică a intrării lor în colecțiile bibliotecii.

Cap. X. COLECȚII SPECIALE ÎN BIBLIOTECA BUCOVINEI „I. G. SBIERA”

Aprecierea și diferențierea colecțiilor de bibliotecă se face azi după criterii ce țin în primul rând de conținut. Prin colecție specială într-o bibliotecă definim documentele care nu fac parte din fondul general, adică valori patrimoniale ce necesită anumite condiții de păstrare și consultare. Am analizat în lucrarea noastră următoarele documente: cartea veche românească și străină, cartea modernă tipărită în Bucovina, manuscrise și partituri, arta grafică și plastică, pagini de corespondență, acte oficiale, diplome, brevete, filme fotografice, cărți poștale ilustrate și fotografii, insigne și medalii. Unul dintre cele mai importante elemente în cercetarea cărții vechi îl constituie prezența însemnărilor. Acestea oferă informații referitoare la funcția socială, răspândirea, circulația, prețul, fenomene cerești dar vorbesc și despre erudiția posesorilor sau mentalități. Cu toate că proveniența cărții vechi din colecțiile bibliotecii sucevene nu este uniformă, o listă a acestor însemnări ni s-a părut importantă întrucât sunt semnalate aria de circulație a exemplarelor noastre, direcțiile de migrare și proprietarii. Colecțiile bibliotecii au fost descrise în funcție de specificitatea lor.

CONCLUZII

Cercetarea noastră se bazează pe o abordare evaluativă și descriptivă. Documentarea urmată de cercetarea perioadei premergătoare Primului Război Mondial în orașul Suceava și depistarea primelor construcții culturale organizate aici, după

modele din cuprinsul imperiului austro-ungar, ne-au ajutat să înțelegem contextul specific epocii și să încadrăm cronologic evenimentele care s-au succedat în vederea deschiderii primei biblioteci publice. Am căutat să răspundem ipotezelor propuse, dintre care majoritatea s-au confirmat, unele s-au infirmat iar altele au deschis noi direcții de abordare. Fiind prima cercetare aprofundată a acestei teme, ea se încadrează în preocupările față de istoria și cultura orașului Suceava, ca parte a Bucovinei istorice și restituie date, evenimente și personalități mai puțin cunoscute, care au contribuit la revigorarea culturală a Sucevei în perioada interbelică. Analiza perioadei cuprinse între 1945 și 2020, restituie de asemenea aspecte puțin cunoscute și cercetate despre reorganizarea, funcționarea și activitățile bibliotecarilor în etape distincte ale dezvoltării bibliotecii. Colecțiile bibliotecii, îmbogățite prin donațiile unor personalități ale vieții culturale, științifice și artistice ale României, au fost valorizate prin descrierea celor mai interesante componente. Rolul bibliotecii publice a fost și este acela de a asigura un mediu sigur al accesului la cunoaștere. Patrimoniul local, pe lângă colecția uzuală, conține colecții unice, inedite sau rare, esențiale pentru cunoașterea istoriei și personalităților care au contribuit la dezvoltarea bibliotecii și vizibilitatea ei în plan național.

În prezent, alături de tehnologie, biblioteca publică continuă să aibă un rol important în dezvoltarea individuală. Apărută ca urmare a necesității de educare și formare, ea susține dezvoltarea societății. În clarificarea identității și menirii, aflată în continuă modelare, caută mijloace prin care să faciliteze înțelegerea și cunoașterea lucrurilor în mod atractiv, reinventându-se. Este percepută azi ca un centru cultural specializat, un spațiu comunitar creativ și recreativ și inovează mijloace prin care să-și afirme misiunea în comunitate.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

I. IZVOARE INEDITE

Arhiva Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera”, Suceava

Dosar cu actele clădirilor, vol I și II.

Dosare personal și cadre.

Dosare cu planuri de muncă, dări de seamă, informări.

Dosare corespondență.

Dosare cu materiale informative și metodică.

Dosare privind activitatea administrativă.

Dosare cu privire la statistici de bibliotecă.

Dosare COM, decizii 1990-1997.

Fonduri Documentare

Fond Bucovina, Manuscrise și Corespondență

Fond personal „Emil Satco”

Arhiva Fundației Culturale „Leca Morariu”

Fond *Corespondență*

Fond *Documente*

Fond *Presă*.

Muzeul Național al Bucovinei

Fond „Leca Morariu”

Fond „Petru Comarnescu”

Fond documentar „Simion Florea Marian”: Arhiva „Școala Română”

Serviciul Județean Suceava al Arhivelor Naționale

Fond Prefectura Județului Suceava, fond 5, inv. 5-7.

Fond Primăria Orașului Suceava, fond 4, inv. 387.

Fond Personal „Nicolai Grămadă” (1896-1960), fond 138, inv. 276.

Fond Personal „Profesor Nicodim Ițcuș” (1897-1985), fond 683, inv. 431.

Legiunea de Jandarmi Suceava (1932-1947), fond 145, inv. 377.

Fond Colecții speciale.

Fond Liceul „Ștefan cel Mare” Suceava.

Relatări scrise: Vasile Nechita (mai, 2020); Ioan Pînzar (februarie, 2021), Viorica Petrovici (iunie 2022).

Relatări verbale: Dumitru Balint (septembrie, 2019, octombrie 2020), Eugenia Ciurea (octombrie, 2019; mai, 2020; martie 2021), Gheorghe Mihaiciuc (februarie, 2021), Vasile Nechita (februarie, martie, 2021), Ion Paranici (octombrie, 2019), Ioan Pînzar (ianuarie, martie, aprilie 2021), bibliotecar Veronica Țan (octombrie, 2020; martie, 2021), prof. Tațiana Vlad-Guga

(septembrie, 2019), Laurențiu Kroner (septembrie, 2021), Alexandru Toma (septembrie, 2022).

II. IZVOARE EDITE

- Bălan, Teodor, Documente bucovinene, vol. VIII-IX, vol. 8 (1741-1799), vol. 9 (1800-1899), Iași, Editura Taida, 2006.
- Buzincu, Aurel, *Arhive culturale-monumentale*, vol. 2: *Documente*, Suceava, Universitatea „Ștefan cel Mare”, 2020.
- Ceaușu, Mihai-Ștefan, Lihaciu Ion, *Autonomia Bucovinei (1848-1861). Studii și documente*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2021.
- Miron, Vasile Gh. ș.a., *Din tezaurul documentar sucevean 1393-1849*, București, Direcția generală a Arhivelor Statului din R.S.R., 1983.
- Rezistența armată în Bucovina, 1944-1950*, cuvânt înainte de prof. Radu Ciuceanu, studiu introductiv de Adrian Brișcă, Institutul Național pentru Studiarea Totalitarismului, vol. I, București, 1998.

Memorii. Jurnale. Amintiri

- Greulesi, Elena, *Puținătăți*, Suceava, Editura Mușatinii, 2011.
- Maschievici-Mișu, Hortensia, *Microbul și alte povestiri adevărate*, cuvânt înainte Dan Grigorescu, București, Editura Anima, 2003.
- Eadem, *Povestiri mai mult sau mai puțin adevărate*, București, Editura Anima, 2003.
- Maschievici, Partenie, *Skizzenblätter aus den Jahren 1940-1941 = Schițe din taberele de strămutare*, cuv. înainte Dimitrie Vatamaniuc, București, Editura Anima, 2006.
- Monteoru, N., *Suceava. Pagini de monografie*, prefața Emil Satco, Suceava, Editura „Țara Fașilor” a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, Filiala Suceava, 1997.
- Pînzar, Ioan, *Fluxul memoriei. Amintiri din comunism*, vol I, Suceava, 2010.

Periodice

- „Analele Academiei Române”, Memoriile secțiunii istorice, București, 1947.
- „Analele Bucovinei”, Rădăuți-București, 1995; 1998; 2000; 2002; 2006; 2008; 2020, 2021, 2022.
- „Calendarul Glasul Bucovinei”, Cernăuți, 1919, 1920, 1923, 1924, 1925, 1927, 1929, 1930, 1932, 1933, 1934.
- „Codrul Cosminului” (seria nouă), Suceava, Universitatea „Ștefan cel Mare” și Fundația Culturală a Bucovinei, 2000, 2001, 2003.

- „Crainicul cetății”, Revistă culturală lunară, Suceava, 1933, 1944.
- „Glasul Bucovinei”, Cernăuți, 1919, 1923, 1924, 1940, 1941.
- „Glasul Bucovinei. Revistă trimestrială de istorie și cultură”, Cernăuți-București, Institutul Cultural Român: 2000; 2005; 2010; 2012; 2017; 2018; 2019.
- „Lupta Poporului”, Suceava, 1947, 1948; 1949.
- „Raportul comitetului în Adunarea Generală din 28 Iuni 1925”.
- „Revista Politică”, Suceava, 1886, 1887, 1889.
- „Scriptum”. Buletin de informare. Publicație trimestrială a Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera”, Suceava: 1994-2019.
- „Suceava. Anuarul Muzeului Județean”: 1982; 1984-1985; 1990-1993.
- „Țara Fagilor. Buletin cultural al Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, Filia la Suceava”, 1993-2000.

III. Instrumente de lucru

- Barbosa, Octavian, *Dicționarul artiștilor români contemporani*, București, Editura Meridiane, 1976.
- Beck, Eric, *Bibliographie zur Landeskunde der Bukowina*, Munchen, 1966.
- Idem, *Bibliographie zur Kultur und Landeskunde der Bukowina 1976-1990*, Teil I, *Biographische Texte*, Wiesbaden, Harrassowitz Verlag, 1999.
- Bibliografia de referință a cărții vechi (manuscrisă și tipărită)*, coordonatori Alexandru Ligor, Mariana Iova, Adriana Mitu, vol. 1, București, 1993.
- Biblioteca Municipală Suceava*, 1971.
- Biblioteca municipală Suceava la 50 de ani 1923-1973*, coordonator Nicu Chircă, redactor Vasile Nechita, Suceava, 1973.
- Biblioteca județeană „I. G. Sbiera” Suceava. Ghid pentru cititori*, Suceava, 1990.
- Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” Suceava*, Ghid, coordonator Gabriel-Gheorghe Cărăbuș, Suceava, 2008.
- Dicționarul general al literaturii române*, vol. 3: E-K, coord. general Eugen Simion, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005.
- Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc*, vol. I A-C, coordonatori Victor Spinei, Dorina N. Rusu, Suceava, Editura Karl A. Romstorfer, 2021.
- Giurcă, Gh., *Țara Fagilor. Bibliografie*, Vicovu de Jos, Editura Iuni Smart, 2019.
- Mălinaș, Constantin, *Catalog de carte românească veche 1643-1830*, Cuvânt înainte de prof. univ. dr. Dan Simonescu, membru de onoare al Academiei Române, Oradea, Editura „Mihaela Eminescu”, 1993.
- Mic dicționar enciclopedic*, ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura Enciclopedică, Univers enciclopedic, 2008.
- Mitric, Olimpia, *Manuscrise românești din Moldova: Catalog*, vol. II, Iași, Editura Junimea, 2007.

- Niculescu, Nicolae C., *Enciclopedia șefilor de guvern ai României 1862-2006*, București, Editura Meronia, 2006.
- Satco, Emil, *Arta în Bucovina: ghid biobibliografic*, vol. I, Suceava, Biblioteca Județeană „I.G.Sbiera”, 1984.
- Idem, *Arta în Bucovina*, vol. II, Suceava, Biblioteca Județeană „I.G.Sbiera”, 1991.
- Satco, Emil, Niculică, Alis, *Enciclopedia Bucovinei. Personalități, localități, societăți, presă, instituții*, vol. I, A-F; vol. II, G-O; vol. III, P-Z, Suceava, Editura Karl A. Romstorfer, 2018.

IV. Lucrări generale

- Flocon, Albert, *Universul cărților*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1976.
- Iacobescu, Mihai, *Din istoria Bucovinei*, vol. I: *De la administrația militară la autonomia provincială*, București, Editura Academiei Române, 1993.
- Ionițiu, Nicolae Th., *Istoria editurii românești*, București, Editura „Cartea Românească”, 1943.
- Iorga, Nicolae, *Istoria românilor prin călători*, Ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Adrian Anghelescu, București, Editura Eminescu, 1981.
- Istoria românilor*, vol. 10: *România în anii 1948-1989*, (coord.) Dinu C. Giurescu, București, Editura Enciclopedică, 2013.
- Nistor, Ion, *Istoria Bucovinei*, București, Humanitas, 1991.
- Tomescu, Mircea, *Istoria cărții românești de la începuturi până la 1918*, București, Editura Științifică, 1968.
- Tratat de biblioteconomie*, vol. I: *Biblioteconomie generală*, coordonare și introducere prof. univ. Mircea Regneală, București, ABR, 2013.
- Tratat de Biblioteconomie*, vol. II: partea a II-a: *Managementul colecțiilor și serviciilor de bibliotecă*, coordonare și introducere prof. univ. Mircea Regneală, București, ABR, 2016.

V. Lucrări speciale

- Bibliografia românească modernă (1831-1918)*, vol. I-IV, coord. Gabriel Ștrempel, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1984-1996.
- Cărăbuș, Gabriel-Gheorghe, *Biblioteca Bucovinei și atragerea unor surse alternative de finanțare*, în „Scriptum”, XX, 1-2, Suceava, 2014, p. 3.
- Căruntu, Mihai-Aurelian, *Bucovina în al doilea război mondial*, Iași, Junimea, 2004.
- Cocuz, Lăcrămioara, *Biblioneto lume în biblioteca mea*, în „Scriptum”, XV, 1-2, Suceava, 2009, p. 4-6

- Cosovan, Tiberiu, *Donația George Nimigeanu, una dintre cele mai mari din „Fondul Bucovina”*, în „Monitorul de Suceava”, IV, 14 (4000), marți, 20 ianuarie, Suceava, 2009, p. 16.
- Dimitriu, Eugen, *Lumini bucovinene*, vol. 1, Suceava, Mușatinii, 2011.
- Dominte, Corina, *Biblioteca Colegiului Național „Ștefan cel Mare” Suceava (1860-1918)*, în „Analele Bucovinei”, XXVII, 2(55), Rădăuți-București, 2020, p. 471-500.
- Emil Satco – Un om în lumină*, în volumul Emil Satco, *Mă voi bucura chiar și de dincolo*, ediție îngrijită de Alis Niculică, București, Eikon, 2023, p. 7-11.
- Foit, Grigore, *O revelatoare cerere a Dr. Eusebie Popovici înaintată Primăriei orașului Suceava*, în „Suceava. Anuarul Muzeului Județean”, XIII-XIV, 1986-1987, p. 61-67.
- Iacobescu, Mihai, *Bucovina: file de istorie*, Iași, Junimea, 2015.
- Idem, *A apărut Enciclopedia Bucovinei*, în „Analele Bucovinei”, XIII, 1, București, Editura Academiei Române, 2006, p. 297-300.
- Mareș, Ion, *Fundațiile Casei Naționale, dezvelite în centrul orașului*, în: „Suceava. Anuarul Muzeului Bucovinei”, XXXIX, Suceava, 2012, p. 245-248.
- Maxim-Burdujanu, G., *Suceava rediviva*, în „Crainicul Cetății”, II, 7-9, Suceava, 1934, p. 111-112.
- Idem, *Cartea suceveană-expoziție, prilej de capitol cultural*, în „Crainicul Cetății”, Burdujeni-Suceava, I, 1, 1933, p. 46.
- Morariu, Leca, *Opere*, vol. III: *Jurnal Vâlcean (1944-1948)*, ed. îngrijită, cuv. înainte și note de Liviu Papuc, postfață de Constantin Poenaru, Iași, Tipo Moldova, 2012.
- Idem, *Biblioteca Centrală din Suceava*, rubrica „Cronică”, în „Junimea Literară”, XIII, 5-6, mai-iunie, Cernăuți, 1924, p. 278-279.
- Moraru, Pavel, *Bucovina sub regimul Antonescu (1941-1944)*, Iași, Tipo Moldova, 2013.
- Pînzar, Ioan, *Personalități bucovinene în corespondență*, în „Suceava. Anuarul Complexului Muzeal Bucovina”, XXXIV-XXXV-XXXVI, 2007-2008-2009, Suceava, Editura Universității Suceava, 2009, p. 351-38.
- Idem, *Cărți din bibliotecile personale ale lui Titu Maiorescu și Nicolae Iorga la Suceava*, în „Suceava. Anuarul Muzeului Bucovinei”, XX, Iași-Rădăuți, Editura „Glasul Bucovinei”, 1993, p. 251-254.
- Popovici, Eusebie, *Din istoricul liceului ort. or. Ștefan cel Mare din Suceava 1860-1884*, Suceava, Școala Română, 1935.
- Idem, *Societatea Școala Română. Adunarea generală din 13 Noemvrie 1921*, în „Dreptatea”. Organ al „Partidului poporului” de sub președinția d-lui General Al. Averescu, Cernăuți, marți 29 Noemvrie 1921, p. 2.

Satco, Emil; Niculică, Alis, *Pentru promovarea artei și literaturii în Bucovina: Fundația Culturală a Bucovinei la 20 de ani*, Suceava, Editura Mușatinii, 2014.

Satco, Emil, *Remember Grigore Macovei*, în „Crai Nou”, XXXII, 8645, 23 ianuarie 2016, p. 5

LISTA FOTOGRAFIILOR DIN TEXT

Foto. 1: *Casa Națională*, din arhiva personală Dumitru Balint (colorizare ulterioară). Sursa: <https://www.facebook.com/legacy/notes/1793131024317401/>.

Foto. 2: *Festivitatea punerii pietrei fundamentale a Casei Naționale Suceava*, autor necunoscut. Sursa: Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”, „Fond Bucovina”, *Album cu fotografii din anii 1885-1985, întocmit de pr. Nicolae Pentelescu*, inv. 346628, p. 18.-v.

Foto. 3: Programul manifestărilor organizate cu prilejul aniversării a 50 de ani de activitate 29-30 septembrie 1973, Sursa: ABB, „Fond Bucovina”, inv. 132.

ANEXE

ANEXA 1: Statutele Bibliotecii Centrale a orașului Suceava din 6 noiembrie 1923, în: SJSAN, Fond *Primăria orașului Suceava*, dosar 53/1923, f.40.

ANEXA 2: Solicitare pentru aprobarea construcției Casei Naționale și scutirea de taxe, în: SJSAN, Fond *Primăria Suceava*, dosar 16/1929, f. 22.

ANEXA 3: Document prin care Cornel Sorocean solicita ajutor financiar unor instituții sau persoane juridice, în: SJSAN, Dosar: *Colecția de documente*, Pachet XIV, nr. 13/<1935>.

ANEXA 4: Scriitori evrei interziși, în: SJSAN, Fond *Primăria orașului Suceava*, dosar 3/1942, f. 33 și 32.

ANEXA 5: Publicațiile scoase din circulație până la 1 august 1945, în: SJSAN, Fond *Primăria orașului Suceava*, dosar 3/1942, f. 3, față și verso.

ANEXA 6: Cerere formulată de Cornel Sorocean în vederea asigurării pazei la Casa Națională din Suceava, în: SJSAN, Fond *Prefectura județului Suceava*, d. 107/1944, f. 5, față și verso.

ANEXA 7: Angajații Bibliotecii (1958-1990), în *Carte de onoare*.

ANEXA 8: Rolul Bibliotecii semnalat în presa deceniului al VI-lea al secolului trecut, semnalări și articole din „Zori Noi”

ANEXA 9: Procesul verbal de predare-primire a documentelor și obiectelor ce au aparținut istoricului N. Iorga, în ABB.

ANEXA 10: Relatări scrise și orale din partea unor fost angajați ai Bibliotecii Sucevei:

10.1. Vasile Nechita: Biblioteca Regională/Municipală/Județeană Suceava în perioada 1 decembrie 1965-31 august 1976. Apel la memorie (relatare scrisă, 20 mai 2020).

10.2. Viorica Petrovici: Zece ani, bibliotecară (relatare scrisă, 14 septembrie 2021).

10.3. Laurențiu Kroner: La Bibliotecă (relatare verbală, 26 septembrie 2021).

10.4. Ioan Pinzar: Fluxul memoriei (relatare scrisă, fragmente, 16 februarie 2022).

ANEXA 11: Studiu de caz: Compartimentul Asistență Metodică, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” Suceava.

ANEXA 12: Constituirea cercului de bibliofilie și ex-libris (1988), în *Carte de onoare*.

ANEXA 13: Manifestările Culturale - Cartea de vizită a Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera”. Breviar (1990-2019).

ANEXA 14: Acte referitoare la construcția Școlii de fete, în: SJSAN, Fond Primăria orașului Suceava, dosar 5/1940.

ANEXA 15: Constituirea Fondului Monografic „Bucovina” și lista donatorilor din perioada 1975-1987, în *Carte de onoare*. Acte de donații și confirmări de primire, în ABB, „Fond Bucovina”, Dosare cu procese verbale predare-primire.

ANEXA 16: Colecții speciale (selecție de documente).

ANEXA 17: Lista cărților vechi și a însemnărilor.

ANEXA 18: Ilustrarea grafică a principalilor indicatori statistici.

18.1. Grafic privind evoluția numărului de cititori și frecvența.

18.2. Grafic privind evoluția împrumutului de documente.